

Traducere din limba engleză în limba română

**ORGANIZAȚIA
NAȚIUNILOR
UNITE**

CDC

**Convenția cu privire
la Drepturile Copilului**

Distribuire
GENERALĂ

CDC/C/GC/11
12 februarie 2009

Original: ENGLEZĂ

COMITETUL PENTRU DREPTURILE COPILULUI
A 50-a sesiune
Geneva 12-30 ianuarie 2009

COMENTARIUL GENERAL Nr. 11 (2009)

Copii indigeni și drepturile acestora în temeiul Convenției

COMITETUL PENTRU DREPTURILE COPILULUI

COMENTARIUL GENERAL Nr. 11 (2009)

Copii indigeni și drepturile acestora în temeiul Convenției

Introducere

1. În preambulul Convenției privind drepturile copilului, statele părți *”țin seama în mod corespunzător de importanța tradițiilor și valorilor culturale ale fiecărui popor în protejarea și dezvoltarea armonioasă a copilului”*. În timp ce toate drepturile cuprinse în Convenție se aplică tuturor copiilor, indiferent dacă sunt indigeni sau nu, Convenția privind drepturile copilului a fost primul tratat de bază cu privire la drepturile omului care a inclus referințe specifice la copiii indigeni într-o serie de dispoziții.

2. Articolul 30 al Convenției prevede că *“În statele în care există minorități etnice, religioase sau lingvistice ori persoane de origine indigenă, copilul care aparține unei astfel de minorități sau care este indigen nu va fi privat de dreptul la viață culturală proprie, de dreptul de a-și declara apartenența religioasă și de a-și practica propria religie, precum și dreptul de a folosi limba proprie în comun cu alți membri ai grupului său.”*

3. În plus, articolul 29 al Convenției prevede *“Educația a copilului se referă la pregătirea copilului să își asume responsabilitățile vieții într-o societate liberă, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitatea între sexe și prietenie între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase și cu persoanele de origine autohtonă .*

4. Articolul 17 al Convenției menționează, de asemenea că Statele părți *„vor încuraja mijloacele de informare în masă să țină seama, în mod deosebit, de nevoile lingvistice ale copiilor care aparține unui grup minoritar sau care este indigen”*.

5. Referințele specifice copiilor indigeni din Convenție indică recunoașterea faptului că necesită măsuri speciale pentru a se bucura pe deplin de drepturile lor. Comitetul pentru Drepturile Copilului a luat în mod constant în considerare situația copiilor indigeni în revizuirile rapoartelor periodice ale statelor părți la Convenție. Comitetul a observat că copiii indigeni se confruntă cu provocări semnificative în exercitarea drepturilor lor și a formulat recomandări specifice în acest sens în observațiile sale finale. Copiii indigeni continuă să experimenteze o discriminare gravă contrară articolului 2 al Convenției într-o serie de domenii, inclusiv în accesul lor la asistență medicală și educație, ceea ce a determinat necesitatea adoptării acestui comentariu general.

6. Pe lângă Convenția privind drepturile copilului, diferite tratate privind drepturile omului au jucat un rol important în abordarea situației copiilor indigeni și a dreptului lor de a nu fi discriminați, și anume, Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială 1965, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, 1966 și Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, 1966.

7. Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 169 privind popoarele indigene și tribale din țările independente din 1989 conține dispoziții care promovează drepturile popoarelor indigene și evidențiază în mod specific drepturile copiilor indigeni în domeniul educației.

8. În anul 2001, Comisia pentru drepturile omului din cadrul Organizației Națiunilor Unite a numit un raportor special privind situația drepturilor omului și a libertăților fundamentale ale popoarelor indigene, confirmat ulterior de Consiliul pentru drepturile omului în 2007. Consiliul a solicitat Raportorului special să acorde o atenție deosebită situației copiilor indigeni și câteva recomandări incluse în rapoartele sale anuale și de misiune s-au concentrat asupra situației lor specifice.

9. În 2003, Forumul permanent al Organizației Națiunilor Unite privind problemele populației indigene a ținut cea de-a doua sesiune pe tema copiilor și tinerilor indigeni, iar în același an Comitetul pentru Drepturile Copilului a organizat Ziua anuală de discuții generale privind drepturile copiilor indigeni și a adoptat recomandări adresate în primul rând statelor părți, dar și entităților Națiunilor Unite, mecanismelor drepturilor omului, societății civile, donatorilor, Băncii Mondiale și băncilor regionale de dezvoltare.

10. În 2007, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Declarația privind drepturile popoarelor indigene, care oferă îndrumări importante cu privire la drepturile popoarelor indigene, inclusiv referințe specifice la drepturile copiilor indigeni în mai multe zone.

Obiective și structura

11. Acest comentariu general cu privire la drepturile copiilor indigeni, astfel cum este prevăzut de Convenția privind drepturile copilului, se bazează pe evoluțiile juridice și inițiativele descrise mai sus.

12. Obiectivul principal al acestui comentariu general este de a oferi statelor îndrumări cu privire la modul de implementare a obligațiilor care le revin în temeiul Convenției cu privire la copiii indigeni. Comitetul își bazează acest comentariu general pe experiența sa în interpretarea dispozițiilor Convenției în legătură cu copiii indigeni. Mai mult, comentariul general se bazează pe recomandările adoptate după Ziua Discuției Generale privind copiii indigeni în 2003 și reflectă un proces consultativ cu părțile interesate relevante, inclusiv cu înșiși copiii indigeni.

13. Comentariul general își propune să exploreze provocările specifice care împiedică copiii indigeni să se poată bucura pe deplin de drepturile lor și să evidențieze măsurile speciale pe care statele membre trebuie să le întreprindă pentru a garanta exercitarea efectivă a drepturilor copiilor indigeni. Mai mult, comentariul general urmărește să încurajeze bunele practici și să evidențieze abordări pozitive în punerea în practică a drepturilor pentru copiii indigeni.

14. Articolul 30 al Convenției și dreptul de a se bucura de cultură, religie și limbă sunt elemente cheie în acest comentariu general; cu toate acestea, scopul este studierea diferitelor dispoziții care necesită o atenție specială în punerea lor în aplicare în legătură cu copiii indigeni. Se pune un accent deosebit pe relația dintre dispozițiile relevante, în special cu principiile generale ale Convenției, identificate de Comitet, și anume, nediscriminarea, interesul superior al copilului, dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare și dreptul de a fi ascultat.

15. Comitetul menționează că Convenția conține referiri atât la copiii minoritari, cât și la copiii indigeni. Anumite referințe din acest comentariu general pot fi relevante pentru copiii grupurilor minoritare, iar Comitetul poate decide în viitor să pregătească un comentariu general specific drepturilor copiilor care aparțin grupurilor minoritare.

Articolul 30 și obligațiile generale ale Statelor

16. Comitetul reamintește legătura strânsă dintre articolul 30 din Convenția privind drepturile copilului și articolul 27 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Ambele articole prevăd în mod specific dreptul, în comunitate cu alți membri ai grupului său, de a se bucura de propria sa cultură, de a profesa și de a practica propria religie sau de a-și folosi propria limbă. Dreptul stabilit este conceput ca fiind atât individual cât și colectiv și este o recunoaștere importantă a tradițiilor și valorilor colective din culturile indigene. Comitetul menționează că dreptul de a exercita drepturile culturale în rândul popoarelor indigene poate fi strâns asociat cu utilizarea teritoriului tradițional și utilizarea resurselor sale.¹

17. Deși articolul 30 este exprimat în termeni negativi, el recunoaște totuși existența unui „drept” și impune ca „să nu fie refuzat”. În consecință, un stat parte are obligația de a se asigura că existența și exercitarea acestui drept sunt protejate împotriva negării sau încălcării acestora. Comitetul este de acord cu Comitetul pentru Drepturile Omului că sunt necesare măsuri pozitive de protecție, nu numai împotriva actelor statului parte în sine, fie prin autoritățile sale legislative, judiciare sau administrative, ci și împotriva actelor altor persoane din statul parte.²

18. În acest context, Comitetul sprijină, de asemenea, Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale în apelul adresat statelor părți *să recunoască și să respecte culturile, istoria, limba și modul de viață ale popoarelor indigene distincte ca o îmbogățire a identității culturale a statului și să promoveze conservarea acestuia*.³

19. Prezența popoarelor indigene este stabilită prin autoidentificare ca criteriu fundamental pentru determinarea existenței lor.⁴ Nu există nicio cerință ca statele părți să recunoască oficial popoarele indigene pentru ca acestea să își exercite drepturile.

¹Comitetul pentru Drepturile Omului, comentariul general Nr. 23 referitor la articolul 27, CCPR/C/Rev.1/Add.5, 1994, paragrafele 3.2, 7. Recomandările CDC al Discuțiilor Generale cu privire la Drepturile Copiilor Indigeni, 2003, paragraf 4.

²Comitetul pentru Drepturile Omului, comentariul general Nr. 23 referitor la articolul 27, CCPR/C/Rev.1/Add.5, 1994, paragrafele 6.1.

³Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale, recomandarea generală Nr. 23 cu privire la Persoanele Indigene, 1997, conținut în A/52/18, Anexa V.

⁴Convenția OIM cu privire la Populațiile Indigene și Tribale în Statele Independente Nr. 169, articolul 1 (2).

20. Pe baza analizelor rapoartelor statelor părți, Comitetul pentru Drepturile Copilului a observat că, în implementarea obligațiilor care le revin în temeiul Convenției, multe state părți acordă o atenție insuficientă drepturilor copiilor indigeni și promovării dezvoltării acestora. Comitetul consideră că măsurile speciale prin legislație și politici pentru protecția copiilor indigeni ar trebui întreprinse în consultare cu comunitățile în cauză⁵ și cu participarea copiilor la procesul de consultare, astfel cum se prevede la articolul 12 al Convenției. Comitetul consideră că consultările ar trebui să fie efectuate în mod activ de către autorități sau alte entități ale statelor părți într-un mod corespunzător din punct de vedere cultural, să garanteze disponibilitatea informațiilor tuturor părților și să asigure comunicarea și dialogul interactiv.

21. Comitetul îndeamnă statele părți să se asigure că se acordă o atenție corespunzătoare articolului 30 pentru punerea în aplicare a Convenției. Statele părți ar trebui să furnizeze informații detaliate în rapoartele lor periodice în temeiul Convenției cu privire la măsurile speciale întreprinse pentru a garanta că copiii indigeni se pot bucura de drepturile prevăzute la articolul 30.

22. Comitetul subliniază că practicile culturale prevăzute de articolul 30 al Convenției trebuie exercitate în conformitate cu alte dispoziții ale Convenției și în niciun caz nu pot fi justificate dacă sunt considerate prejudiciabile pentru demnitatea, sănătatea și dezvoltarea copilului⁶. În cazul în care sunt prezente practici dăunătoare, cum ar căsătoriile timpurii și mutilarea genitală feminină, statul parte ar trebui să colaboreze cu comunitățile indigene pentru a asigura eradicarea acestora. Comitetul îndeamnă cu fermitate statele părți să elaboreze și să pună în aplicare campanii de sensibilizare, programe de educație și legislație care vizează schimbarea atitudinilor și abordarea rolurilor și stereotipurilor de gen care contribuie la practicile dăunătoare.⁷

Principii generale (articolele 2,3,6 și 12 din Convenție)

Nediscriminarea

23. Articolul 2 stabilește obligația statelor părți de a garanta drepturile tuturor copiilor din jurisdicția lor împotriva oricărei forme de discriminare. Nediscriminarea a fost identificată de Comitet ca un principiu general de importanță fundamentală pentru punerea în aplicare a tuturor drepturilor consacrate în Convenție. Copiii indigeni au dreptul inalienabil de a fi liberi de discriminare. Pentru a proteja în mod eficient copiii de discriminare, este o obligație a statului parte să se asigure că principiul nediscriminării este reflectat în toată legislația internă și poate fi aplicat direct și monitorizat și pus în aplicare în mod corespunzător prin intermediul organelor judiciare și administrative. Remediile eficiente ar trebui să fie prompte și accesibile. Comitetul subliniază că obligațiile statului parte se referă nu numai publicului, ci și sectorului privat.

⁵Convenția OIM Nr. 169, articolele 2,6, 27

⁶UNICEF Innocenti Digest Nr. 11, Asigurarea Drepturilor Copiilor Indigeni, 2004, p.7.

⁷CDC, comentariu general Nr. 4 cu privire la Sănătatea Adolescenților, 2003, paragraful 24.

24. După cum sa menționat anterior în comentariul general nr. 5 al Comitetului privind măsurile generale de implementare, obligația de nediscriminare impune statelor să identifice în mod activ copilul în parte și grupurile de copii, recunoașterea și realizarea drepturilor cărora ar putea cere măsuri speciale. De exemplu, Comitetul subliniază, în special, necesitatea dezagregării colectării datelor pentru a permite identificarea discriminării sau a discriminării potențiale. Abordarea discriminării poate necesita în plus modificări ale legislației, administrației și alocării resurselor, precum și măsuri educaționale pentru schimbarea atitudinilor.⁸

25. Comitetul, prin revizuirea sa cuprinzătoare a rapoartelor statului parte, constată că copiii indigeni se numără printre acei copii care necesită măsuri pozitive pentru a elimina condițiile care cauzează discriminare și pentru a se asigura că se bucură de drepturile în temeiul Convenției la nivel egal cu ceilalți copii. În special, statele părți sunt îndemnate să ia în considerare aplicarea unor măsuri speciale pentru a se asigura că copiii indigeni au acces la servicii corespunzătoare din punct de vedere cultural în domeniile sănătății, nutriției, educației, recreerii și sportului, serviciilor sociale, cazarea, salubrității și justiției juvenile.⁹

26. Printre măsurile pozitive pe care trebuie să le întreprindă statele părți se numără colectarea de date dezagregate și dezvoltarea de indicatori în scopul identificării zonelor de discriminare existente și potențiale ale copiilor indigeni. Identificarea lacunelor și a barierelor cu care se confruntă copii indigeni cu privire la drepturile lor este esențială pentru a pune în aplicare măsuri pozitive corespunzătoare prin legislație, alocarea resurselor, politici și programe.¹⁰

27. Statele părți ar trebui să se asigure că sunt luate măsuri de informare publică și educațională pentru a aborda discriminarea copiilor indigeni. Obligația prevăzută la articolul 2 coroborată cu articolele 17, 29 paragraful 1 (d) și 30 din Convenție impune statelor să elaboreze campanii publice, materiale de diseminare și programe educaționale, atât în școli, cât și pentru profesioniști, axate pe drepturile copiilor indigeni și eliminarea atitudinilor și practicilor discriminatorii, inclusiv a rasismului. Mai mult, statele părți ar trebui să ofere oportunități semnificative copiilor indigeni și non-indigeni de a înțelege și respecta diferite culturi, religii și limbi.

28. În rapoartele lor periodice către Comitet, statele părți ar trebui să identifice măsurile și programele întreprinse pentru a aborda discriminarea copiilor indigeni în legătură cu Declarația și Programul de acțiune adoptate la Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței conexe din 2001.¹¹

⁸ CDC, comentariul general Nr. 5 cu privire la Măsurile Generale de Implementare, 2003, paragraful 12.

⁹ Recomandările CDC Ziua Discuției Generale cu privire la Drepturile Copiilor Indigeni, 2003, paragraful 9.

¹⁰ Ibid., paragraful 6

¹¹ Recomandările CDC Ziua Discuției Generale cu privire la Drepturile Copiilor Indigeni, 2003, paragraful 12.

29. La conceperea măsurilor speciale, statele părți ar trebui să ia în considerare nevoile copiilor indigeni care se pot confrunta cu multiple aspecte ale discriminării și să ia în considerare și situația diferită a copiilor indigeni în situații din mediile rurale și urbane. O atenție specială ar trebui acordată fetelor pentru a se asigura că acestea se bucură de drepturile lor în mod egal ca băieții. În plus, statele părți ar trebui să se asigure că măsurile speciale vizează drepturile copiilor indigeni cu dizabilități.¹²

Interesul superior al copilului

30. Aplicarea principiului interesului superior al copilului la copiii indigeni necesită o atenție specială. Comitetul menționează că interesul superior al copilului este conceput atât ca un drept colectiv, cât și ca drept individual și că aplicarea acestui drept copiilor indigeni ca grup necesită luarea în considerare a legăturii dintre drepturi și drepturile culturale colective. Copiii indigeni nu au primit întotdeauna importanța pe care o merită. În unele cazuri, situația lor particulară a fost ascunsă de alte probleme de interes mai larg pentru popoarele indigene (inclusiv drepturile funciare și reprezentarea politică)¹³. În cazul copiilor, interesul superior al copilului nu poate fi neglijat sau încălcat, preferând interesul superior al grupului.

31. Atunci când autoritățile de stat, inclusiv organele legislative, încearcă să evalueze interesul superior al unui copil indigen, acestea ar trebui să ia în considerare drepturile culturale ale copilului indigen și nevoia acestuia de a exercita aceste drepturi în mod colectiv cu membrii grupului lor. În ceea ce privește legislația, politicile și programele care afectează copiii indigeni în general, comunitatea indigenă ar trebui să fie consultată și să li se ofere posibilitatea de a participa la procesul cu privire la modul în care se poate decide interesul superior al copiilor indigeni în general, într-un mod sensibil din punct de vedere cultural. Astfel de consultări ar trebui, atât cât este posibil, să includă participarea semnificativă a copiilor indigeni.

32. Comitetul consideră că poate exista o diferență între interesul superior al copilului în parte și interesul superior al copiilor ca grup. În deciziile referitoare la un copil în parte, de obicei o decizie judecătorească sau o decizie administrativă, interesul superior al copilului specific este preocuparea principală. Cu toate acestea, luarea în considerare a drepturilor culturale colective ale copilului face parte din determinarea interesului superior al copilului.

¹² Convenția cu privire la Persoanele cu Dizabilități, preambul. Declarația Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Persoanelor Indigene, A/RES/61/295, articolele 21, 22.

¹³ UNICEF Innocenti Digest, Nr. 11, Asigurând Drepturile Copiilor Indigeni, 2004, p.1.

33. Principiul interesului superior al copilului impune statelor să întreprindă măsuri active în cadrul sistemelor lor legislative, administrative și judiciare care să aplice în mod sistematic principiul, luând în considerare implicația deciziilor și acțiunilor lor asupra drepturilor și intereselor copiilor¹⁴. Pentru a garanta în mod eficient drepturile copiilor indigeni, astfel de măsuri ar include formarea și sensibilizarea între categoriile profesionale relevante cu privire la importanța luării în considerare a drepturilor culturale colective corelate cu determinarea interesului superior al copilului

Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare

34. Comitetul notează cu îngrijorare că un număr disproporționat de mare de copii indigeni trăiesc în sărăcie extremă, o condiție care are un impact negativ asupra supraviețuirii și dezvoltării lor. În plus, Comitetul este îngrijorat de ratele ridicate de mortalitate la sugari și copii, precum și de malnutriție și boli în rândul copiilor indigeni. Articolul 4 obligă statele părți să abordeze drepturile economice, sociale și culturale fără a precupeți resursele de care dispun și, dacă este cazul în cadrul cooperării internaționale. Articolele 6 și 27 oferă dreptul copiilor la supraviețuire și dezvoltare, precum și la un nivel de trai corespunzător. Statele ar trebui să asiste părinții și alte persoane responsabile pentru copilul indigen să pună în aplicare acest drept, oferind asistență materială corespunzătoare din punct de vedere cultural și programe de sprijin, în special satisfacerii nevoilor de hrană. Îmbrăcăminte și locuință. Comitetul subliniază necesitatea ca statele părți să ia măsuri speciale pentru a se asigura că copiii indigeni se bucură de dreptul la un nivel de trai corespunzător și că aceștia, împreună cu indicatorii de progres, vor fi elaborați în parteneriat cu popoarele indigene, inclusiv copiii.

35. Comitetul își reiterează înțelegerea dezvoltării copilului așa cum este expusă în comentariul său general nr. 5, ca „concept holistic care cuprinde dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală, psihologică și socială a copilului”¹⁵. Preambulul Convenției subliniază importanța tradițiilor și valorilor culturale ale fiecărui popor, în protejarea și dezvoltarea armonioasă a copilului. În cazul copiilor indigeni ale căror comunități păstrează un stil de viață tradițional, folosirea pământului tradițional are o importanță semnificativă pentru dezvoltarea și dreptul acestora de a se bucura de cultură. Statele părți ar trebui să ia în considerare îndeaproape semnificația culturală a pământului tradițional și calitatea mediului natural, asigurând în același timp dreptul copiilor la viață, supraviețuire și dezvoltare în măsura maximă posibilă.

36. Comitetul reafirmă importanța Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) și solicită statelor să se implice în problema popoarelor indigene, inclusiv copiii, pentru a asigura realizarea integrală a ODM în ceea ce privește copiii indigeni.

¹⁵Ibid.

¹⁶ UNICEF Innocenti Digest Nr. 11, Asigurând Drepturile Copiilor Indigenilor, 2004, p.8

Respectarea opiniilor copiilor

37. Comitetul consideră că, în legătură cu articolul 12, există o diferență între dreptul copilului ca persoană de a-și exprima opinia și dreptul de a fi ascultat în mod colectiv, ceea ce permite copiilor ca grup să fie implicați în consultări cu privire la problemele care îi implică.

38. În ceea ce privește copilul indigen în parte, statul parte are obligația de a respecta dreptul copilului de a-și exprima punctul de vedere în toate aspectele care îl afectează, direct sau prin intermediul unui reprezentant, și de a acorda ponderea cuvenită acestui aviz în conformitate cu vârsta și maturitatea copilului. Obligația trebuie respectată în orice procedură judiciară sau administrativă. Luând în considerare obstacolele care împiedică copiii indigeni să exercite acest drept, statul parte ar trebui să ofere un mediu care să încurajeze opinia liberă a copilului. Dreptul de a fi ascultat include dreptul la reprezentare, interpretare corespunzătoare din punct de vedere cultural și, de asemenea, dreptul de a nu-și exprima opinia.

39. Atunci când dreptul este aplicat copiilor indigeni ca grup, statul parte joacă un rol important în promovarea participării lor și ar trebui să se asigure că sunt consultați cu privire la toate aspectele care îi afectează. Statul parte ar trebui să elaboreze strategii speciale pentru a garanta că participarea lor este eficientă. Statul parte ar trebui să se asigure că acest drept se aplică în special în mediul școlar, în mediile alternative de îngrijire și în comunitate în general. Comitetul recomandă statelor părți să colaboreze îndeaproape cu copiii indigeni și comunitățile lor pentru a elabora, implementa și evalua programe, politici și strategii pentru punerea în aplicare a Convenției.

Drepturile civile și libertățile (articolele 7, 8, 13-17 și 37 (a) ale Convenției)

Accesul la informații

40. Comitetul subliniază importanța faptului că mijloacele de informare în masă acordă o atenție deosebită nevoilor lingvistice ale copiilor indigeni, în conformitate cu articolele 17 litera (d) și 30 din Convenție. Comitetul încurajează statele părți să sprijine copiii indigeni să aibă acces la mass-media în propriile limbi. Comitetul subliniază dreptul copiilor indigeni de a accesa informații, inclusiv în propriile limbi, pentru ca aceștia să își exercite în mod eficient dreptul de a fi audiați.

Înregistrarea nașterii, naționalitatea și identitatea

41. Statele părți sunt obligate să se asigure că toți copiii sunt înregistrați imediat după naștere și că dobândesc o naționalitate. Înregistrarea nașterii ar trebui să fie gratuită și accesibilă universal. Comitetul este îngrijorat de faptul că copiii indigeni, într-o măsură mai mare decât copiii non-indigeni, rămân fără înregistrarea nașterii și prezintă un risc mai mare de a fi apatrizi.

42. Prin urmare, statele părți ar trebui să ia măsuri speciale pentru a se asigura că copiii indigeni, inclusiv cei care locuiesc în zone îndepărtate, sunt înregistrați în mod corespunzător. Astfel de măsuri speciale, care vor fi convenite în urma consultării cu comunitățile în cauză, pot include unități mobile, campanii periodice de înregistrare a nașterilor sau desemnarea oficiilor de înregistrare a nașterilor în cadrul comunităților indigene pentru a asigura accesibilitatea.

43. Statele părți ar trebui să se asigure că comunitățile indigene sunt informate despre importanța înregistrării nașterilor și despre implicațiile negative ale absenței acesteia asupra exercitării altor drepturi pentru copiii neînregistrați. Statele părți ar trebui să se asigure că informațiile în acest sens sunt disponibile pentru comunitățile indigene în propriile limbi și că campaniile de sensibilizare a publicului sunt întreprinse în consultare cu comunitățile în cauză.¹⁷

44. Mai mult, ținând seama de articolele 8 și 30 ale Convenției, statele părți ar trebui să se asigure că copiii indigeni pot primi nume indigene la alegerea părinților lor în conformitate cu tradițiile lor culturale și dreptul de a-și păstra identitatea. Statele părți ar trebui să pună în aplicare legislația națională care să ofere părinților indigeni posibilitatea de a selecta numele după preferințele lor pentru copiii lor.

45. Comitetul atrage atenția statelor asupra articolului 8 paragraful (2) din Convenție, care afirmă că un copil este lipsit în mod ilegal de toate sau de o parte din elementele constitutive ale identității sale, statele părți vor asigura asistența și protecția corespunzătoare pentru ca identitatea acestuia să fie restabilită cât mai repede posibil. Comitetul încurajează statele părți să țină cont de articolul 8 din Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene, care stabilește că ar trebui prevăzute mecanisme eficiente pentru prevenirea și repararea oricărei acțiuni care privează popoarele indigene, inclusiv copiii, de identitățile lor etnice.

Mediul familial și îngrijirea alternativă (articolele 5, 18 (par. 1-2), 9-11, 19-21, 25, 27 (par. 4) și 39 ale Convenției)

46. Articolul 5 al Convenției impune statelor părți să respecte drepturile, responsabilitățile și îndatoririle ce revin părinților sau, după caz, membrilor familiei lărgite sau comunității, de a asigura, de o manieră corespunzătoare capacităților în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea și orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor recunoscute în prezenta Convenție. Statele părți ar trebui să se asigure că sunt puse în aplicare măsuri eficiente pentru a proteja integritatea familiilor și comunităților indigene, asistându-le în responsabilitățile lor de creștere a copilului, în conformitate cu articolele 3, 5, 18, 25 și 27 (3) din Convenție.¹⁸

47. Statele părți ar trebui, în cooperare cu familiile și comunitățile indigene, să colecteze date cu privire la situația familială a copiilor indigeni, inclusiv a copiilor aflați în procesele de plasament și adopție. Astfel de informații ar trebui utilizate pentru a elabora politici legate de mediul familial și de îngrijirea alternativă a copiilor indigeni într-un mod sensibil din punct de vedere cultural. Menținerea interesului superior al copilului și a integrității familiilor și comunităților indigene ar trebui să fie considerente primare în cadrul programelor de dezvoltare, servicii sociale, sănătate și educație care afectează copiii indigeni¹⁹.

¹⁷ UNICEF Innocenti Digest Nr. 11, Asigurând Drepturile Copiilor Indigeni, 2004, p.9.

¹⁸ Recomandările CDC Ziua Discuției Generale cu privire la Drepturile Copiilor Indigeni, 2003, paragraf 17.

¹⁹ Ibid.

48. Mai mult, statele ar trebui să se asigure întotdeauna că principiul interesului superior al copilului este considerarea primordial în orice plasament alternativ de îngrijire a copiilor indigeni și în conformitate cu articolul 20 paragraful (3) din Convenție să acorde atenția cuvenită dorinței de continuitate în educarea copilului precum și de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică a copilului. În statele părți în care copiii indigeni sunt suprareprezențați în rândul copiilor separați de mediul lor familial, ar trebui elaborate măsuri politice special direcționate în consultare cu comunitățile indigene, pentru a reduce numărul copiilor indigeni în îngrijire alternativă și pentru a preveni pierderea identității lor culturale. Mai exact, dacă un copil indigen este plasat în îngrijire în afara comunității sale, statul parte ar trebui să ia măsuri speciale pentru a se asigura că copilul își poate menține identitatea culturală.

Sănătatea și bunăstarea de bază

(articolele 6, 18 (par. 3), 23, 24, 26, 27 (par. 1-3) ale Convenției)

49. Statele părți se asigură că toți copiii se bucură de cel mai înalt standard de sănătate realizabil și au acces la serviciile de sănătate. Copiii indigeni suferă frecvent de o sănătate mai slabă decât copiii non-indigeni, printre altele datorită serviciilor de sănătate inferioare sau inaccesibile. Comitetul ia în considerare cu îngrijorare, pe baza analizelor sale din rapoartele statelor părți, că acest lucru se aplică atât țărilor în curs de dezvoltare, cât și țărilor dezvoltate.

50. Comitetul îndeamnă statele părți să ia măsuri speciale pentru a se asigura că copiii indigeni nu sunt discriminați pentru a se bucura de cel mai înalt standard de sănătate atins. Comitetul este îngrijorat de ratele ridicate de mortalitate în rândul copiilor indigeni și constată că statele părți au datoria pozitivă de a se asigura că copiii indigeni au acces egal la servicii de sănătate și de a combate malnutriția, precum și mortalitatea infantilă și maternă.

51. Statele părți ar trebui să ia măsurile necesare pentru a asigura accesul ușor la serviciile de sănătate pentru copiii indigeni. Serviciile de sănătate ar trebui, în măsura posibilului, să fie bazate pe comunitate și planificate și administrate în cooperare cu popoarele în cauză.²⁰ O atenție specială ar trebui acordată pentru a se asigura că serviciile de sănătate sunt sensibile din punct de vedere cultural și că informațiile despre acestea sunt disponibile în limbile indigene. O atenție specială ar trebui acordată asigurării accesului la asistența medicală a popoarelor indigene care locuiesc în zone rurale și îndepărtate sau în zone de conflict armat sau care sunt lucrători imigranți, refugiați sau strămutați. În plus, statele părți ar trebui să acorde o atenție specială nevoilor copiilor indigeni cu dizabilități și să se asigure că programele și politicile relevante sunt sensibile din punct de vedere cultural.²¹

²⁰Convenția OIM Nr. 169, articolul 25(1,2).

²¹CDC, comentariul general Nr. 9 cu privire la Drepturile Copiilor cu Dizabilități. 2006.

52. Lucrătorii din domeniul sănătății și personalul medical din comunitățile indigene joacă un rol important servind drept punte între medicina tradițională și serviciile medicale convenționale și ar trebui să se acorde preferință angajării lucrătorilor din comunitatea indigenă locală. Statele părți ar trebui să încurajeze rolul acestor lucrători oferindu-le mijloacele și instruirea necesare pentru a permite ca medicina convențională să fie utilizată de comunitățile indigene într-un mod care să țină cont de cultura și tradițiile lor. În acest context, Comitetul reamintește articolul 25 paragraful (2) din Convenția OIM nr. 169 și articolele 24 și 31 din Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene la medicina lor tradițională.²³

53. Statele ar trebui să ia toate măsurile rezonabile pentru a se asigura că copiii indigeni, familiile și comunitățile lor primesc informații și educație cu privire la aspecte legate de sănătate și îngrijire preventivă, cum ar fi nutriția, alăptarea, îngrijirea pre și postnatală, sănătatea copiilor și adolescenților, vaccinările, bolile transmisibile (în special HIV/SIDA și tuberculoză), igiena, igienizarea mediului și pericolele pesticidelor și erbicidelor.

54. În ceea ce privește sănătatea adolescenților, statele părți ar trebui să ia în considerare strategii specifice pentru a oferi adolescenților indigeni acces la informații și servicii sexuale și reproductive, inclusiv cu privire la planificarea familială și contraceptive, pericolele sarcinii timpurii, prevenirea HIV/SIDA și prevenirea și tratamentul infecțiilor cu transmitere sexuală (ITS). Comitetul recomandă statelor părți să ia în considerare observațiile sale generale nr. 3 privind HIV/SIDA și drepturile copilului (2003) și nr. 4 privind sănătatea adolescenților (2003) în acest scop.²⁴

55. În anumite state părți, ratele de sinucidere pentru copiii indigeni sunt semnificativ mai mari decât pentru copiii non-indigeni. În astfel de circumstanțe, statele părți ar trebui să elaboreze și să pună în aplicare o politică de măsuri preventive și să se asigure că resursele financiare și umane suplimentare sunt alocate îngrijirii sănătății mintale a copiilor indigeni într-un mod corespunzător din punct de vedere cultural, după consultarea comunității afectate. Pentru a analiza și combate cauzele profunde, statul parte ar trebui să stabilească și să mențină un dialog cu comunitatea indigenă.

²³ Declarația Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Oamenilor Indigeni, A/RES/61/295, articolele 24, 31.

²⁴ CDC, comentariul general Nr. 3 cu privire la HIV/SIDA și Drepturile Copilului, 2003 și comentariul general Nr. 4 cu privire la Sănătatea Adolescenților.

Educația

(articolele 28, 29 și 31 ale Convenției)

56. Articolul 29 al Convenției prevede că obiectivele educației pentru toți copiii ar trebui să fie îndreptate spre, printre alte obiective, dezvoltarea respectului față de identitatea culturală, limba și valorile copilului și față de civilizații diferite de a sa. Alte obiective includ pregătirea copilului pentru viața responsabilă într-o societate liberă, în spiritul înțelegerii păcii, toleranței, egalității de sex și a prieteniei între toate popoarele, grupurile etnice, naționale și religioase și persoanele de origine indigenă. Obiectivele educației se aplică educației pentru toți copiii, iar statele ar trebui să se asigure că acestea sunt reflectate în mod corespunzător în programa, conținutul materialelor, metodele de predare și politicile. Statele sunt încurajate să se refere la comentariul general nr. 1 al Comitetului privind obiectivele educației pentru îndrumări suplimentare.²⁵

57. Educația copiilor indigeni contribuie atât la dezvoltarea lor individuală și comunitară, cât și la participarea lor într-o societate în general. Educația de calitate le permite copiilor indigeni să își exercite și să se bucure de drepturi economice, sociale și culturale în beneficiul lor personal, precum și în beneficiul comunității lor. În plus, întărește capacitatea copiilor de a-și exercita drepturile civile pentru a influența procesele politice pentru o mai bună protecție a drepturilor omului. Astfel, punerea în aplicare a dreptului la educație al copiilor indigeni este un mijloc esențial de realizare a abilității individuale și a autodeterminării popoarelor indigene.

58. Pentru a se asigura că obiectivele educației sunt conforme cu Convenția, statele părți sunt responsabile de protejarea copiilor împotriva tuturor formelor de discriminare prevăzute la articolul 2 din Convenție și de combaterea activă a rasismului. Această datorie este deosebit de pertinentă în raport cu copiii indigeni. Pentru a pune în aplicare în mod eficient această obligație, statele părți ar trebui să se asigure că programele, materialele educaționale și manualele de istorie oferă o portretizare corectă, exactă și informativă a societăților și culturilor popoarelor indigene²⁶. Practicile discriminatorii, cum ar fi restricțiile privind utilizarea îmbrăcăminte culturale și tradiționale, ar trebui evitate în cadrul școlii.

59. Articolul 28 al Convenției prevede ca statele părți se asigură că învățământul primar este obligatoriu și gratuit pentru toți copiii pe baza egalității de șanse. Statele părți sunt încurajate să facă învățământul secundar și vocațional gratuit și accesibil pentru fiecare copil. Cu toate acestea, în practică, copiii indigeni sunt mai puțin susceptibili de a fi înscriși la școală și continuă să aibă rate mai mari de abandon și analfabetism decât copiii non-indigeni. Majoritatea copiilor indigeni au un acces redus la educație din cauza unei varietăți de factori, inclusiv facilități educaționale insuficiente și profesori, costuri directe sau indirecte pentru educație, precum și lipsa unor programe de învățământ bilingve și adaptate cultural, în conformitate cu articolul 30. Mai mult, copiii indigeni se confruntă frecvent cu discriminarea și rasismul în mediul școlar.

²⁵ CDC, comentariul general Nr. 1 cu privire la Scopurile Educației, 2001

²⁶ Convenția OIM Nr. 169, articolul 31, Declarația Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Popoarelor Indigene, A/RES/61/295, Articolul 15.

60. Pentru ca copiii indigeni să se bucure de dreptul lor la educație pe picior de egalitate cu copiii non-indigeni, statele părți ar trebui să asigure o serie de măsuri speciale în acest sens. Statele părți ar trebui să aloce resurse financiare, materiale și umane direcționate pentru a pune în aplicare politici și programe care urmăresc în mod specific îmbunătățirea accesului copiilor indigeni la educație. Conform articolului 27 al Convenției OIM nr. 169, programele și serviciile educaționale ar trebui elaborate și puse în aplicare în cooperare cu popoarele interesate pentru a răspunde nevoilor lor specifice. Mai mult, guvernele ar trebui să recunoască dreptul popoarelor indigene de a-și înființa propriile instituții și facilități educaționale, cu condiția ca aceste instituții să îndeplinească standardele minime stabilite de autoritatea competentă în consultare cu aceste popoare.²⁷ Statele ar trebui să întreprindă toate eforturile rezonabile pentru a se asigura că comunitățile indigene sunt conștiente de valoarea și importanța educației și de semnificația sprijinului comunității pentru înscrierea la școală.

61. Statele părți ar trebui să se asigure că facilitățile școlare sunt ușor accesibile acolo unde locuiesc copiii indigeni. Dacă este necesar, statele părți ar trebui să sprijine utilizarea mass-media, cum ar fi emisiuni radio și programe de educație la distanță (bazate pe internet) în scopuri educaționale și să înființeze școli mobile pentru popoarele indigene care practică tradiții nomade. Ciclul școlar ar trebui să ia în considerare și să caute să se adapteze la practicile culturale, precum și la anotimpurile și perioadele ceremoniale agricole. Statele părți ar trebui să înființeze școli internate departe de comunitățile indigene numai atunci când este necesar, deoarece acest lucru poate fi un factor de descurajare pentru înscrierea copiilor indigeni, în special a fetelor. Școlile-internat ar trebui să respecte standardele sensibile din punct de vedere cultural și să fie monitorizate în mod regulat. Ar trebui, de asemenea, să se încerce să se asigure că copiii indigeni care trăiesc în afara comunităților lor au acces la educație într-un mod care să le respecte cultura, limba și tradițiile.

62. Articolul 30 al Convenției stabilește dreptul copilului indigen de a-și folosi propria limbă. Pentru a pune în aplicare acest drept, educația în limba proprie a copilului este esențială. Articolul 28 din Convenția nr. 169 a OIM afirmă că copiii indigeni vor fi învățați să citească și să scrie în propria lor limbă, pe lângă faptul că li se va oferi posibilitatea de a dobândi cunoștințe în limbile oficiale ale țării.²⁸ Programele bilingve și interculturale sunt criterii importante pentru educația copiilor indigeni. Profesorii copiilor indigeni ar trebui, în măsura posibilului, să fie recrutați din cadrul comunităților indigene și să li se acorde sprijin și instruire corespunzătoare.

63. Cu referire la articolul 31 al Convenției, Comitetul ia în considerare numeroasele beneficii pozitive de participare în sport, la jocuri tradiționale, educație fizică și activități recreative și invită statele părți să se asigure că copiii indigeni se bucură de exercitarea efectivă a acestor drepturi.

²⁷ Convenția OIM Nr. 169, articolul 27

²⁸ Convenția OIM Nr. 169, articolul 28

**Măsuri speciale de protecție
(articolele 22, 30, 38, 39, 40, 37 (b)-(d), 32-36 ale Convenției)**

Copii din zonele de conflict armat și refugiații

64. Prin revizuirea periodică a rapoartelor statelor părți, Comitetul a concluzionat că copiii indigeni sunt deosebit de vulnerabili în situații de conflict armat sau în situații de revolte interne. Comunitățile indigene locuiesc adesea în zone râvnite pentru resursele lor naturale sau care, din cauza îndepărtării, servesc drept bază pentru grupurile armate non-statale. În alte situații, comunitățile indigene locuiesc în vecinătatea granițelor sau frontierelor contestate de state.²⁹

65. Copiii indigeni în astfel de circumstanțe au fost și continuă să se confrunte cu riscuri de a fi victime ale atacurilor împotriva comunităților lor, rezultând în moarte, viol și tortură, strămutări, dispariții forțate, asistarea la atrocități și separarea de părinți și comunitate. Direcționarea școlilor de către forțele armate și grupuri a refuzat accesul copiilor indigeni la educație. Mai mult, copiii indigeni au fost recrutați de forțe armate și grupuri și obligați să comită atrocități, uneori chiar împotriva propriilor comunități.

66. Articolul 38 din Convenție obligă statele părți să asigure respectarea regulilor dreptului umanitar, să protejeze populația civilă și să aibă grijă de copiii care sunt afectați de un conflict armat. Statele părți ar trebui să acorde o atenție deosebită riscurilor cu care se confruntă copiii indigeni în ostilități și să ia măsuri preventive maxime în consultare cu comunitățile în cauză. Activitățile militare pe teritoriile indigene ar trebui evitate în măsura posibilului, Comitetul reamintește articolul 30 din Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene în acest sens.³⁰ Statele părți nu ar trebui să solicite recrutarea militară a copiilor indigeni cu vârsta sub 18 ani. Statele părți sunt încurajate să ratifice și să pună în aplicare Protocolul opțional privind implicarea copiilor în conflictele armate.

67. Copiii indigeni care au fost victime ale recrutării în conflicte armate ar trebui să beneficieze de serviciile de sprijin necesare pentru reintegrarea în familiile și comunitățile lor. În conformitate cu articolul 39 din Convenție, statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a facilita recuperarea fizică și psihologică și reintegrarea socială a unui copil victimă a oricărei forme de exploatare, abuz, tortură sau orice altă formă de tratament sau pedeapsă crudă, inumană sau degradantă sau victimă al unui conflict armat. În cazul copiilor indigeni, acest lucru trebuie efectuat ținând seama în mod corespunzător de mediul cultural și lingvistic al copilului.

68. Copiilor indigeni care au fost strămutați sau care au devenit refugiați ar trebui să li se acorde o atenție specială și asistență umanitară într-un mod sensibil din punct de vedere cultural. Ar trebui promovate returnarea și restituirea în siguranță a bunurilor colective și individuale.

²⁸UNICEF Innocenti Digest Nr. 11, Asigurând Drepturile Copiilor Indigeni, 2004, p.13.

²⁹ Declarația Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Popoarelor Indigene, A/RES/61/295, articolul 30.

Exploatarea economică

69. Articolul 32 al Convenției prevede că toți copiii sunt protejați împotriva exploatării economice și de a nu fi constrâns la vreo muncă ce comportă vreun risc potențial sau care este susceptibil să îi compromită educația ori să îi dăuneze sănătății sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale. În plus, Convenția OIM nr. 138 (Convenția privind vârsta minimă) și Convenția nr. 182 (Convenția privind cele mai grave forme de muncă a copiilor) stabilesc parametri pentru a distinge munca copiilor care necesită eliminare, pe de o parte, și munca acceptabilă efectuată de copii, inclusiv activități care permit copiilor indigeni să dobândească abilități de trai, identitate și cultură, pe de altă parte. Munca copiilor este o muncă care îi privează pe copii de copilăria lor, de potențialul și demnitatea lor și care dăunează dezvoltării lor fizice și mentale.³¹

70. Dispozițiile din Convenția privind drepturile copilului se referă la utilizarea copiilor în producția și traficul ilicit de droguri (art. 33), exploatarea sexuală (art. 34), traficul de copii (art. 35), copiii în conflicte armate (art. 38). Aceste dispoziții sunt strâns legate de definiția celor mai grave forme de muncă a copiilor în temeiul Convenției nr. 18 a OIM. Comitetul constată cu îngrijorare profundă că copiii indigeni sunt afectați în mod disproporționat de sărăcie și prezintă un risc deosebit de a fi folosiți în munca copiilor, în special cea mai gravă formă, cum ar fi sclavia, munca în serviciu, traficul de copii, inclusiv pentru munca casnică, utilizarea în conflictele armate, prostituția și munca periculoasă.

71. Prevenirea exploatării muncii copiilor în rândul copiilor indigeni (ca în cazul tuturor celorlalți copii) necesită o abordare bazată pe drepturi a muncii copiilor și este strâns legată de promovarea educației. Pentru eliminarea efectivă a exploatării muncii copiilor în rândul comunităților indigene, statele părți trebuie să identifice barierele existente în calea educației și drepturile și nevoile specifice ale copiilor indigeni în ceea ce privește educația școlară și formarea profesională. Acest lucru necesită eforturi speciale pentru a menține un dialog cu comunitățile indigene și părinții cu privire la importanța și beneficiile educației. Măsurile de combatere a exploatării muncii copiilor necesită, de asemenea, analiza cauzelor structurale fundamentale ale exploatării copiilor, colectarea datelor și proiectarea și implementarea programelor de prevenire, cu alocarea corespunzătoare a resurselor financiare și umane de către statul parte, care trebuie efectuate în consultare cu comunitățile indigene și copii.

Exploatarea sexuală și traficul de ființe umane

72. Articolele 34 și 35 ale Convenției, având în vedere dispozițiile articolului 20, solicită statelor să se asigure că copiii sunt protejați împotriva exploatării și abuzurilor sexuale, precum și a răpirii, vânzării sau traficului de copii în orice scop. Comitetul este îngrijorat de faptul că copiii indigeni ale căror comunități sunt afectate de sărăcie și migrația urbană prezintă un risc ridicat de a deveni victime ale exploatării și traficului sexual. Fetele tinere, în special cele neînregistrate la naștere, sunt deosebit de vulnerabile. Pentru a îmbunătăți protecția tuturor copiilor, inclusiv a indigenilor, statele părți sunt încurajate să ratifice și să pună în aplicare Protocolul opțional privind vânzarea copiilor, prostituția copiilor și pornografia infantilă.

³¹ OIM, Manual privind combaterea muncii copiilor în rândul popoarelor indigene și tribale

73. Statele, în consultare cu comunitățile indigene, inclusiv copiii, trebuie să elaboreze măsuri preventive și să aloce resurse financiare și umane specifice pentru punerea lor în aplicare. Statele ar trebui să bazeze măsurile preventive pe studii care includ documentarea modurilor de încălcare și analiza cauzelor fundamentale.

Justiția juvenilă

74. Articolele 37 și 40 din Convenție asigură drepturile copiilor în cadrul sistemelor judiciare de stat și în interacțiune cu acestea. Comitetul ia în considerare cu îngrijorare că încarcerarea copiilor indigeni este adesea disproporționat de mare și, în unele cazuri, poate fi atribuită discriminării sistemice din cadrul sistemului de justiție și/sau al societății.³² Pentru a aborda aceste rate ridicate de încarcerare, Comitetul atrage atenția statelor părți asupra articolului 40 paragraful (3) din Convenție care solicită statelor să întreprindă măsuri de a se ocupa de copii care sunt bănuți, acuzați sau găsiți vinovați de încălcarea legii penale fără a recurge la proceduri judiciare, ori de câte ori este cazul. Comitetul, în comentariul său general nr. 10 privind drepturile copiilor în justiția juvenilă (2007) și în observațiile sale finale, a afirmat în mod consecvent că arestarea, reținerea sau detenția unui copil poate fi utilizată doar ca măsură de ultimă instanță.³³

75. Statele părți sunt încurajate să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a sprijini popoarele indigene să proiecteze și să pună în aplicare sistemele tradiționale de justiție restaurativă, atâta timp cât aceste programe sunt în conformitate cu drepturile stabilite în Convenție, în special cu interesul superior al copilului.³⁴ Comitetul atrage atenția statelor părți asupra Orientărilor Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile, care încurajează elaborarea programelor comunitare de prevenire a delincvenței juvenile.³⁵ Statele părți ar trebui să caute să sprijine, în consultare cu popoarele indigene, elaborarea politicilor, programelor și serviciilor comunitare care iau în considerare nevoile și cultura copiilor indigeni, a familiilor și a comunităților lor. Statele ar trebui să ofere resurse corespunzătoare sistemelor de justiție juvenile, inclusiv cele elaborate și puse în aplicare de către popoarele indigene.

76. Statelor părți li se amintește că, în conformitate cu articolul 12 al Convenției, toți copiii ar trebui să aibă posibilitatea de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau penală care îi privește, fie direct, fie printr-un reprezentant. În cazul copiilor indigeni, statele părți ar trebui să adopte măsuri pentru a se asigura că un interpret este oferit gratuit dacă este necesar și că copilului i se asigură asistență juridică, într-un mod sensibil din punct de vedere cultural.

77. Profesioniștii implicați în aplicarea legii și sistemul judiciar ar trebui să primească o pregătire corespunzătoare cu privire la conținutul și semnificația dispozițiilor Convenției și a protocoalelor sale opționale, inclusiv necesitatea adoptării unor măsuri speciale de protecție pentru copiii indigeni și alte grupuri specifice.³⁶

³² CDC, comentariul general Nr. 1 cu privire la Drepturile Copilului în ceea ce privește Justiția Juvenilă, paragraf 6.

³³ Ibid. 23.

³⁴ Recomandările Zilei Discuției Generale cu privire la Drepturile Copiilor Indigeni, 2003, paragraf 13.

³⁵ Ghidul Națiunilor Unite pentru prevenirea Delicvenței Juvenile, "Ghidul Riyadh", 1990.

³⁶ CDC, comentariul general Nr. 1 cu privire la Drepturile Copilului în ceea ce privește Justiția Juvenilă, paragraf 97.

Obligațiile statelor părți și monitorizarea punerii în aplicare a Convenției

78. Comitetul reamintește statelor părți că ratificarea Convenției privind drepturile copilului obligă statele părți să ia măsuri pentru a asigura realizarea tuturor drepturilor din Convenție a tuturor copiilor din jurisdicția lor. Datoria de a respecta și proteja impune fiecărui stat parte să se asigure că exercitarea drepturilor copiilor indigeni este pe deplin protejată împotriva oricăror acte ale statului parte de către autoritățile sale legislative, judiciare sau administrative sau de orice altă entitate sau persoană din statul parte .

79. Articolul 3 al Convenției impune statelor părți să se asigure că în toate acțiunile referitoare la copii, interesul superior al copilului va fi o considerație primordială. Articolul 4 al Convenției impune statelor părți să ia măsuri pentru punerea în aplicare a Convenției fără a precupeți resursele de care dispun. Articolul 42 prevede că statelor părți li se cere în continuare să se asigure că copiilor și adulților li se oferă informații cu privire la principiile și dispozițiile Convenției.

80. Pentru a pune în aplicare în mod eficient drepturile Convenției pentru copiii indigeni, statele părți trebuie să adopte legislația corespunzătoare în conformitate cu Convenția. Ar trebui alocate resurse corespunzătoare și ar trebui adoptate măsuri speciale într-o serie de domenii pentru a se asigura în mod eficient că copiii indigeni se bucură de drepturile lor la un nivel egal cu copiii non-indigeni. Ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru colectarea și dezagregarea datelor și dezvoltarea de indicatori pentru a evalua gradul de punere în aplicare a drepturilor copiilor indigeni. Pentru a dezvolta eforturile de politică și programare într-o manieră sensibilă din punct de vedere cultural, statele părți ar trebui să se consulte cu comunitățile indigene și direct cu copiii indigeni. Profesioniștii care lucrează cu copiii indigeni ar trebui să fie instruiți cu privire la modul în care trebuie să se acorde atenție aspectelor culturale ale drepturilor copiilor.

81. Comitetul solicită statelor părți, atunci când este cazul, să completeze mai bine informații în rapoartele lor periodice către Comitet cu privire la punerea în aplicare a drepturilor copiilor indigeni și la adoptarea unor măsuri speciale în acest sens. În plus, Comitetul solicită statelor părți să intensifice eforturile de traducere și diseminare a informațiilor despre Convenție și Protocoalele sale opționale și despre procesul de raportare în rândul comunităților indigene și al copiilor, pentru ca aceștia să poată participa activ la procesul de monitorizare. Mai mult, comunitățile indigene sunt încurajate să utilizeze Convenția ca o oportunitate de a evalua punerea în aplicare a drepturilor copiilor lor.

82. În cele din urmă, Comitetul îndeamnă statele părți să adopte o abordare bazată pe drepturi a copiilor indigeni pe baza Convenției și a altor standarde internaționale relevante, precum Convenția nr. 169 a OIM și Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene. Pentru a garanta o monitorizare eficientă a punerii în aplicare a drepturilor copiilor indigeni, statele părți sunt îndemnate să consolideze cooperarea directă cu comunitățile indigene și, dacă este necesar, să solicite cooperarea tehnică de la agențiile internaționale, inclusiv de la entitățile Națiunilor Unite. Împuternicirea copiilor indigeni și exercitarea efectivă a drepturilor lor la cultură, religie și limbă oferă o bază esențială a unui stat divers din punct de vedere cultural în armonie și respectarea obligațiilor sale în materie de drepturi ale omului.

